

Informace o realizaci opatření Programu prevence kriminality Kraje Vysočina na rok 2016

Program prevence kriminality Kraje Vysočina na rok 2016 (dále jen „Program“) byl vypracován na základě hlavních bezpečnostních problémů formulovaných ve spolupráci s Policií ČR a na základě Koncepce prevence kriminality Kraje Vysočina na léta 2013 až 2016. Dále vycházel ze Strategie prevence kriminality České republiky na léta 2016 až 2020. Program byl nastaven tak, aby řešil nejohrovenější bezpečnostní problémy zjištěné v roce 2015 a přispěl ke snížení nebo omezení trestné činnosti v Kraji Vysočina. K 30. 9. 2016 bylo v kraji zjištěno 4 792 trestných činů (tj. 94,1 na 10 tis. obyvatel), což je o 671 méně než za stejné období roku 2015 (5 463 tj. 107,2 na 10 tis. obyvatel).

Plnění schválených opatření

1) kriminalita páchaná prostřednictvím informačních a komunikačních technologií (dále jen „ICT“)

Problematikou elektronické bezpečnosti se v průběhu roku 2016 pravidelně na svých jednáních zabývala pracovní skupina jmenovaná ředitelem krajského úřadu. Ve spolupráci s CESNET Praha a Národním centrem pro bezpečnější internet byla realizována následující opatření:

- ve spolupráci s Policií ČR je pravidelně vyhodnocována statistika trestných činů páchaných prostřednictvím ICT – za 9 měsíců roku 2015 bylo spácháno 125 trestných činů, převážně podvodů a neoprávněného přístupu. Za období 9 měsíců 2016 bylo spácháno celkem 149 trestných činů.
- celkem 8 soukromým firmám, které spolupracují v oblasti propagace bezpečného využívání ICT, byla udělena značka Kraj Vysočina Doporučuje pro bezpečný internet. Udělení značky je spojeno s poskytováním určitých výhod jako např. reklama na webu kraje, vzdělávání pracovníků firem, poskytování vzdělávacích materiálů ad.
- odborná příprava informatiků krajského úřadu, městských úřadů a příspěvkových organizací, informatiků soukromých firem, které spolupracují s Krajem Vysočina v oblasti propagace bezpečného využívání ICT
- odborná příprava pedagogů a lektorů, kteří přednášejí problematiku bezpečnosti ICT (lektoři Vysočina Education a lektoři NNO)
- na podporu 3 projektů (Město Pelhřimov, Gymnázium Humpolec a Oblastní charity Jihlava) zaměřených na prevenci trestné činnosti páchané prostřednictvím ICT byla v letošním roce poskytnuta z rozpočtu kraje podpora ve výši asi 75 tis. Kč (v době zpracování materiálu nebylo vyúčtováno)
- ve spolupráci s Policejní akademií ČR byla uskutečněna s mezinárodní účastí v pořadí 6. konference na téma „Řešení elektronického násilí a kyberkriminality“ určena pro policejní pracovníky, pracovníky OSPOD, škol, ad., kteří v této oblasti působí
- v rámci Asociace krajů se Kraj Vysočina zapojil a v roce 2016 řídil celonárodní soutěž „Kraje pro bezpečný internet“. Do soutěže se zapojilo více než 28 000 dětí z celé republiky, z toho více než 12 000 ho úspěšně absolvovalo. Z Kraje Vysočina se zapojilo 3 865 dětí a 2 020 jich soutěž úspěšně ukončilo.
- lektoři Vysočina Education provedli v roce 2016 celkem 7 seminářů pro děti na základních školách okresu Pelhřimov na téma „Bezpečně na Facebooku“.

Realizátor: Kraj Vysočina, obce, NNO, Vysočina Education

Finanční náklady: asi 75 tis. Kč na podporu projektů, 22 tis. Kč na úhradu lektorské činnosti, asi 15 tis. Kč na občerstvení pro účastníky seminářů a konference

2) Kriminalita páchaná recidivisty, osobami vracejícími se z výkonu trestu a rizikovou skupinou mládeže

- recidivisté se podíleli na trestné činnosti v roce 2016 více než 49 %, u majetkové trestné činnosti je to více než 60 %. Práce s touto cílovou skupinou je jednou z priorit v rámci republiky i Kraje Vysočina. Od roku 2012, kdy byl realizován ve spolupráci s oblastními charitami, projekt se státní dotací zaměřený zejména na práci s osobami vracejícími se z výkonu trestu odnětí svobody je této problematice věnována náležitá pozornost. S podporou kraje se oblastní charity věnují uvedené cílové skupině v rámci zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Zatímco k 30. 9. 2015 bylo recidivisty spácháno 1 962 skutků, ke stejnému datu 2016 to bylo 1 616 skutků. K 30. 9. 2015 bylo stíháno 1 318 recidivistů a k 30. 9. 2015 celkem 1 425 recidivistů (celkový počet pachatelů 2 894).
- z rozpočtu kraje a z Fondu Vysočiny jsou podporovány projekty neziskových organizací a obcí zaměřené na práci s uvedenou cílovou skupinou – v roce 2016 byl realizován 1 projekt (Oblastní charita Třebíč) s podporou 100 tis. zaměřený na recidivisty a 3 projekty (Město M. Budějovice, Junior Chotěboř) s podporou asi 370 tis. na práci s rizikovou mládeží
- mezi časté pachatele trestné činnosti se řadí obyvatelé sociálně vyloučených lokalit. V Kraji Vysočina je v současné době asi 30 sociálně vyloučených lokalit a dalších asi 45 lokalit s tzv. sociálním bydlením. Jedním z projektů řešící problémy sociálně vyloučených lokalit je projekt Ministerstva vnitra ČR „Asistent prevence kriminality“. Jde o pomocníky strážníků obecních policí z řad obyvatel sociálně vyloučených lokalit, kteří pomáhají situaci v těchto lokalitách řešit. Na jejich činnost jsou ze státní dotace vynakládány nemalé prostředky a z Kraje Vysočina využívají této možnosti města Žďár nad Sázavou a Moravské Budějovice. Na činnost asistentů prevence kriminality získala tato města v roce 2016 státní dotaci ve výši 660 tis. Kč.

Realizátor: Kraj Vysočina, NNO a obce

Finanční náklady: asi 470 tis. Kč z Fondu Vysočiny

3) Kriminalita spojená s majetkovými a úvěrovými podvody

- ve spolupráci s Policií ČR jsou prostřednictvím elektronické pošty a prostřednictvím krajských novin a zpravodaje zasílána varovná upozornění na výskyt případů podvodných jednání spojených s majetkovými a úvěrovými podvody. Počet úvěrových podvodů se snížil ze 169 v roce 2015 (za 9 měsíců) na 109 v roce 2016 (9 měsíců).
- dne 19. 10. 2016 se uskutečnil s podporou Kraje Vysočina seminář organizovaný občanskými poradnami Jihlava a Třebíč k problematice zadlužování občanů s názvem „Aby dluhy netížily ...“. Seminář byl určen pro pracovníky sociálních odborů obcí a neziskových organizací, kteří pracují se skupinou osob, jež je nejčastěji postižena zadlužením. Účastníci semináře byli informováni o problematice exekucí a o stavu zadlužování obyvatel sociálně vyloučených lokalit. Podle údajů Agentury pro sociální začleňování se počet občanů zatížených více exekucemi za poslední 2 roky zdvojnásobil. Určitá část společnosti se stává permanentními dlužníky a dá se očekávat nárůst problémů v této oblasti.
- v průběhu roku byly realizovány občanskými poradnami Jihlava, Třebíč a Žďár nad Sázavou celkem 3 projekty s podporou z Fondu Vysočiny ve výši 406 tis. Kč zaměřené nejen na dluhovou problematiku, ale i na zvyšování finanční gramotnosti občanů. Kromě toho Občanská poradna Jihlava organizuje vzdělávání k finanční gramotnosti na vybraných jihlavských školách
- z rozpočtu kraje byly podpořeny projekty 3 měst (dosud nebylo vyúčtováno), které částečně řeší i problematiku zvyšování finanční gramotnosti občanů v Třebíči, Chotěboři a M. Budějovicích.

Realizátor: obce a NNO ve spolupráci s Krajem Vysočina

Finanční náklady: asi 406 tis. Kč z rozpočtu kraje a Fondu Vysočiny

4) kriminalita páchaná pod vlivem návykových látek a alkoholu

- této problematice se v průběhu roku 2016 věnovala pracovní skupina jmenovaná ředitelem krajského úřadu. Posuzovala vývoj trestné činnosti páchané pod vlivem alkoholu a návykových látek (NL) a navrhovala realizaci opatření, která povedou k omezení tohoto negativního jevu. Podle statistik Policie ČR se počet trestných činů spojených s užitím NL a alkoholu nesnižuje – za poslední 3 roky bylo postupně spácháno, 601, 603 a 599 skutků pod vlivem alkoholu a NL. Jedná se zejména o trestné činy úmyslného ublížení na zdraví, domácí násilí, výtržnictví ad.
- pracovní skupina zjistila, že jednou z příčin páchaní trestné činnosti pod vlivem NL a alkoholu je narůstající trend užívání NL a zejména alkoholu mládeží, přičemž rodiče velice často o tomto problému neví nebo je moc nezajímá a odpovědné orgány nedostatečně využívají postihů za neodpovědné plnění rodičovských povinností. Z tohoto důvodu pracovní skupina zpracovala informační a metodický materiál zejména pro pracovníky obecních policí, kteří se s touto problematikou setkávají.
- další aktivitou pracovní skupiny byl seminář pro obce, školy a NNO, které se zabývají problematikou prevence kriminality, zejména kriminality páchané pod vlivem NL a alkoholu. Na semináři bylo, kromě jiného, uvedeno:
  - nárůst agresivity ve společnosti a s tím spojený nárůst agresivity i u dětí
  - řada mladých lidí, kteří se uchýlí k alkoholu, neznají smysl života, neví pro co žijí, přežívají ze dne na den
  - většina dětí má již zkušenosti s alkoholem a drogami, asi 20 % ve věku 12 – 19 užívá alkohol pravidelně
  - jakýmsi předstupněm „závislosti“ dětí na alkoholu je požívání kofeinových a energetických nápojů
  - děti alkohol za drogu nepovažují, jsou k alkoholu tolerantní, ale dokáží si uvědomit rizika jeho pravidelného a nadměrného užívání
  - po alkoholu „sáhnou“ nejčastěji pro jeho účinky, které ovlivní jejich náladu, zapomenou na problémy, splynou s partou, chtějí být „in“ ad.
  - prevence na středních školách ztrácí smysl, odborníci se zaměřují na 4. a 5. třídy
  - v důsledku častých kontrol ze strany Policie ČR a obecních policí se postupně omezuje přístup dětí k alkoholu v restauračních zařízeních a děti si ho opatřují prostřednictvím plnoletých v obchodních řetězcích, ve vietnamských obchodech a požívají ho na soukromých akcích nebo na veřejných akcích. Často děti uvádí, že jim alkohol nabízejí rodiče.
- s podporou z rozpočtu kraje a z Fondu Vysočiny v celkové hodnotě asi 200 tis. Kč byly realizovány projekty na práci zejména s nezletilými a mladistvými, kteří měli nějakou osobní zkušenost s alkoholem.

Realizátor: Kraj Vysočina, obce s rozšířenou působností, NNO

Finanční náklady: poskytnuty dotace z Fondu Vysočiny ve výši 200 tis. Kč

5) majetková kriminalita

- za poslední 3 roky došlo k poklesu zjištěných trestných činů majetkové kriminality. Zatímco za 9 měsíců roku 2014 to bylo 3 049 trestných činů, tak v roce 2015 bylo zjištěno 2 311 a v roce 2016 celkem 1 947 trestných činů.
- s podporou kraje v celkové výši asi 990 tis. Kč byly realizovány v 7 městech projekty na rozšíření kamerových dohlížecích systémů, které by měly přispět ke snížení majetkové, ale i násilné trestné činnosti
- se státní podporou ve výši 568 tis. Kč byly realizovány projekty na rozšíření kamerových dohlížecích systémů ve Velkém Meziříčí a Bystřici nad Pernštejnem.

Realizátor: Kraj Vysočina, obce

Finanční náklady: asi 990 tis. z rozpočtu kraje na rozšíření KDS.

6) Kriminalita páchaná na seniorech a dalších obětech trestné činnosti

Z rozpočtu Kraje Vysočina a Fondu Vysočiny byly podpořeny 4 projekty na pomoc seniorům a dalším obětem trestných činů ve výši asi 146 tis. Kč.

Realizátor: obce, NNO

Finanční náklady: asi 146 tis. z rozpočtu kraje a z Fondu Vysočiny.

7) další informace

- v 1. pololetí 2016 byl proveden Průzkum názorů občanů Kraje Vysočina na kriminalitu, prevenci kriminality a kyberkriminalitu. Výsledky průzkumu jsou uvedeny na webu kraje http://www.kr-vysocina.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4075359.

- Zastupitelstvo Kraje Vysočina schválilo dne 13. 9. 2016 Koncepti prevence kriminality Kraje Vysočina na léta 2017 až 2020, která je zveřejněna na webu kraje <http://www.kr-vysocina.cz/prevence-kriminality/ds-301912/p1=48688>.

Realizátor: Kraj Vysočina

Finanční náklady: 104 tis. Kč